

Oživení, o.s.
Mgr. Marek Zelenka, LL.M.
předseda spolku
Muchova 232/13
160 00 PRAHA 6

Jezuitská 585/4
660 55 Brno
tel.: 542 512 111
fax: 542 512 227
podatelna@nsz.brn.justice.cz
datová schránka: 5smaetu

Brno 19. listopadu 2020
5 NZN 2020/2020 – 48

Podání ze dne 9. 7. 2020 – sdělení

Vážený pane předsedo,

v návaznosti na vyznění, které jsem vypracoval dne 8. 9. 2020 a nechal zaslat na Vaši adresu, sděluji, že v rámci předepsaného aprobačního procesu, v jehož průběhu bylo k posouzení předloženo také podání spolku Oživení, o.s., ze dne 9. 7. 2020, bylo rozhodnuto, že nejvyšší státní zástupce nevyužije svého oprávnění podle § 12 odst. 3 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státním zastupitelství“) a nenařídí kontrolu ve věci, v níž Krajské státní zastupitelství v Hradci Králové vykonává pod sp. zn. 1 KZN 720/2017 dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení.

Stalo se tak především s ohledem na skutečnost, že oprávnění nejvyššího státního zástupce podle § 12 odst. 3 zákona o státním zastupitelství představuje formu kontroly mimořádnou (není standardní, ale výjimečnou formou kontroly; těžiště kontrolní činnosti je v systému orgánů veřejné žaloby spatřováno ve výkonu dohledu) a fakultativní, což znamená, že se uplatňuje na základě rozhodnutí nejvyššího státního zástupce, jehož úvaha je zásadně volná (není omezen žádnými limitujícími podmínkami pro své rozhodnutí o tom, že nařídí kontrolu, vyjma podmínek, které vyplývají přímo ze zákona – ať už ze samotného § 12 odst. 3 zákona o státním zastupitelství, anebo z dalších ustanovení tohoto zákona). Na provedení kontroly skončené věci proto neexistuje právní nárok. Ústavní zákony České republiky nezaručují subjektivní právo fyzické nebo právnické osoby na to, aby jiná osoba byla trestně stíhána.

Jakkoli je úvaha nejvyššího státního zástupce při nařízení kontroly skončené věci volná a nikoliv vázaná, přesto lze alespoň do určité míry vymezit kritéria nařízení kontroly skončené věci, a to v zájmu předvídatelnosti a právní jistoty. K nařízení kontroly podle shora citovaného ustanovení zákona o státním zastupitelství by mělo skutečně dojít jen tehdy, jestliže:

- v důsledku postupu (nečinnosti) nižšího státního zastupitelství je veřejný zájem jako zcela základní kritérium pro možnou aplikaci citovaného ustanovení zákona o státním zastupitelství dotčen závažným způsobem, a (současně)
- k nápravě hrozícího nebo již nastalého zásahu do veřejného zájmu nepostačují standardní prostředky k nápravě [např. právě dohled, který je definován jako výkon oprávnění stanovených zákonem o státním zastupitelství

k zajištění řídicích a kontrolních vztahů mezi různými stupni státních zastupitelství a uvnitř jednotlivých státních zastupitelství při výkonu působnosti státního zastupitelství (§ 12c zákona o státním zastupitelství)].

Zákonné podmínky k nařízení kontroly jsou konstruovány tím způsobem, že se jedná o věc:

- v níž bylo státní zastupitelství činné a (současně)
- tato věc byla skončena.

Za skončenou věc je nutno považovat věc, v níž bylo vydáno pravomocné meritorní rozhodnutí, anebo (pokud řízení nebylo ukončeno takovým rozhodnutím) věc, která byla s konečnou platností vyřízena (viz. LATA, J., PAVLÍK, J., ZEŽULOVÁ, J. *Zákon o státním zastupitelství. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, 72 s.).

Předmětná trestní věc však nebyla ke dni 9. 7. 2020 vyřízena s konečnou platností. Ze spisu Vrchního státního zastupitelství v Praze sp. zn. 1 VZN 1603/2018, který si Nejvyšší státní zastupitelství opatřilo, bylo totiž zjištěno, že na základě podání nestátní neziskové organizace Oživení, o.s., ze dne 25. 8. 2020 označeného jako (cit.) „*Žádost o přezkoumání podání podle § 16a odst. 7 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství*“ vykonalo zmíněné vrchní státní zastupitelství dohled nad postupem státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové ze dne 10. 7. 2020. Výše specifikované podání ze dne 25. 8. 2020 bylo shledáno důvodným, což ve svém důsledku vedlo k tomu, že dohledová státní zástupkyně tuto písemnost postoupila dozorovému státnímu zástupci k dalšímu opatření s tím, aby se vypořádal s argumentací spolku Oživení, o.s., především zhodnotil význam skutečnosti (nově namítané), že došlo k promlčení nároků na náhradu škody v civilním řízení. V tomto směru Vás – jako předsedu spolku – státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze také vyrozuměla, a to přípisem ze dne 14. 9. 2020.

S přihlédnutím k těmto závěrům nebyla situace odůvodňující postup podle § 12 odst. 3 zákona o státním zastupitelství v posuzované věci zjištěna.

K vysvětlení uvedeného postupu dodávám, že kontrola skončené věci podle § 12 odst. 3 zákona o státním zastupitelství má zpravidla být vykonávána především tam, kde již byly uplatněny prostředky nebo podněty podle příslušných ustanovení zákona o státním zastupitelství, trestního řádu či jiných zákonů. S přihlédnutím ke stavu posuzované věci je namístě respektovat samostatnost a odpovědnost nižších stupňů státního zastupitelství, která jsou oprávněna zasahovat do merita věci nejen v rámci dozoru, ale také při výkonu dohledu, přičemž dohled umožňuje provádět náležitou kontrolu nad postupem státního zástupce vykonávajícího dozor a odpovídajícím způsobem reagovat na zjištěné nedostatky.

Ze strany Nejvyššího státního zastupitelství tímto sdělením považuji podání spolku Oživení, o.s., ze dne 9. 7. 2020 za vyřízené.

Podotýkám, že s ohledem na charakter námitek, které jste jménem uvedeného spolku prezentoval v písemnosti ze dne 9. 7. 2020 a procesní stav věci k tomuto datu, je logicky vyloučené předjímat v rámci přezkumu podmínek k nařízení kontroly skončené věci stanovisko spolku Oživení, o.s., ke způsobu, kterým Krajské státní

zastupitelství v Hradci Králové posoudilo (alespoň podle našich informací) podání Vašeho spolku ze dne 25. 8. 2020.

Pro úplnost závěrem informuji, že vyznění o tom, že nebyla nařízena kontrola skončené věci ve smyslu § 12 odst. 3 zákona o státním zastupitelství, nelze považovat za rozhodnutí správního orgánu ve smyslu definice obsažené v § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a případná žaloba proti takovému vyznění by musela být pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení příslušným soudem odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2011 sp. zn. 1 As 113/2010). Toto rozhodnutí zjevně nespadá ani pod pojem „rozhodnutí či opatření“ ve smyslu § 72 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů.

S pozdravem

JUDr. Milan Ryšavý v. r.
státní zástupce

Za správnost vyhotovení:
Irena Hudcová